

ATLAS HISTORYCZNY
MIAST POLSKICH

Redaktor ROMAN CZAJA

TOM I

THE HISTORICAL ATLAS
OF POLISH TOWNS

Editor ROMAN CZAJA

FASCICLE I

PRUSY KRÓLEWSKIE I WARMIA

Redakcja historyczna ROMAN CZAJA
Redakcja kartograficzna RADOSŁAW GOLBA

ZESZYT 10

ROYAL PRUSSIA AND ERMLAND

Historical editing ROMAN CZAJA
Cartographic editing RADOSŁAW GOLBA

VOLUME 10

TCZEW

A L B U M

Autorzy

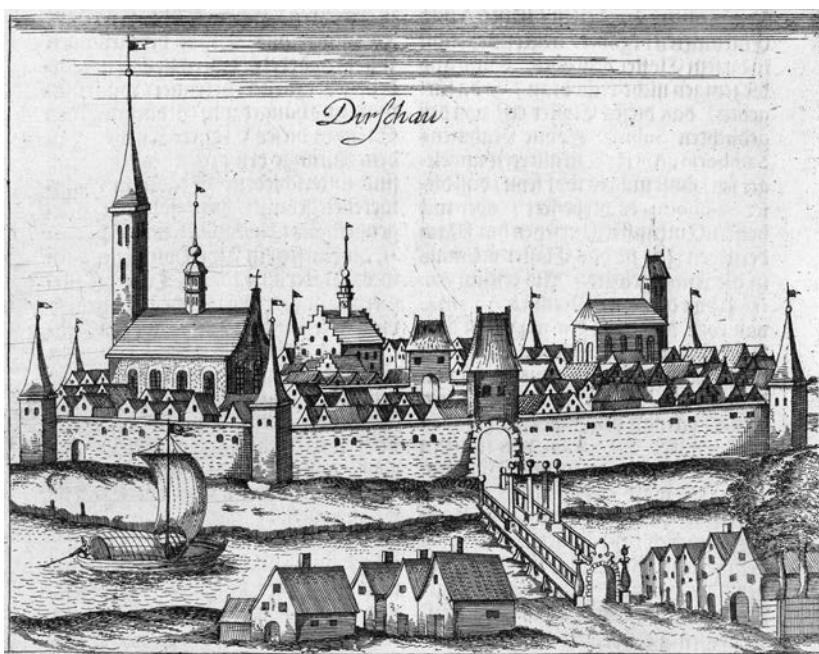
ROMAN CZAJA, RADOSŁAW GOLBA
AGNIESZKA PILARSKA

Tłumaczenie na język angielski
ANNA MALESZKA

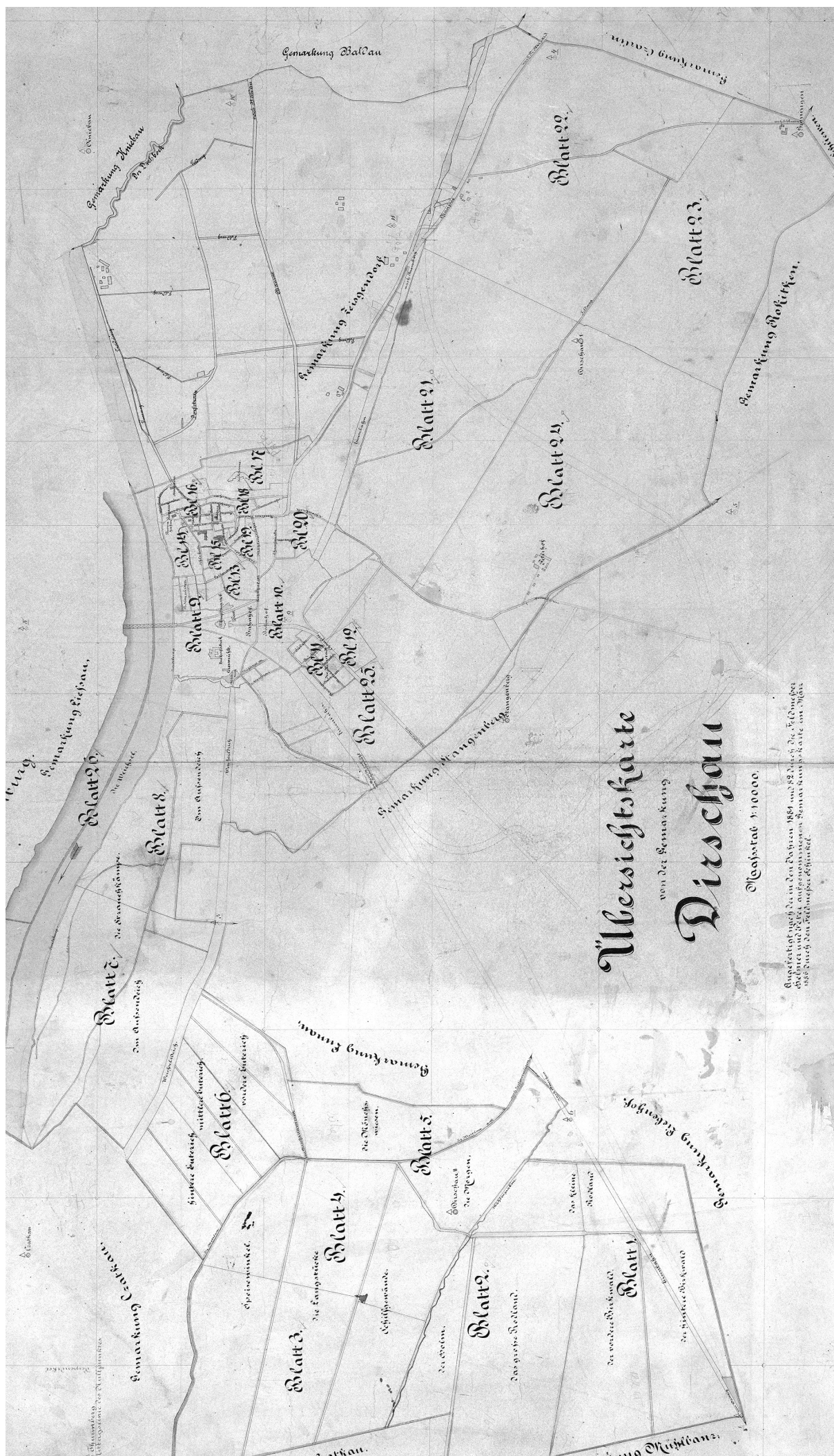
Authors

ROMAN CZAJA, RADOSŁAW GOLBA
AGNIESZKA PILARSKA

English translation
ANNA MALESZKA

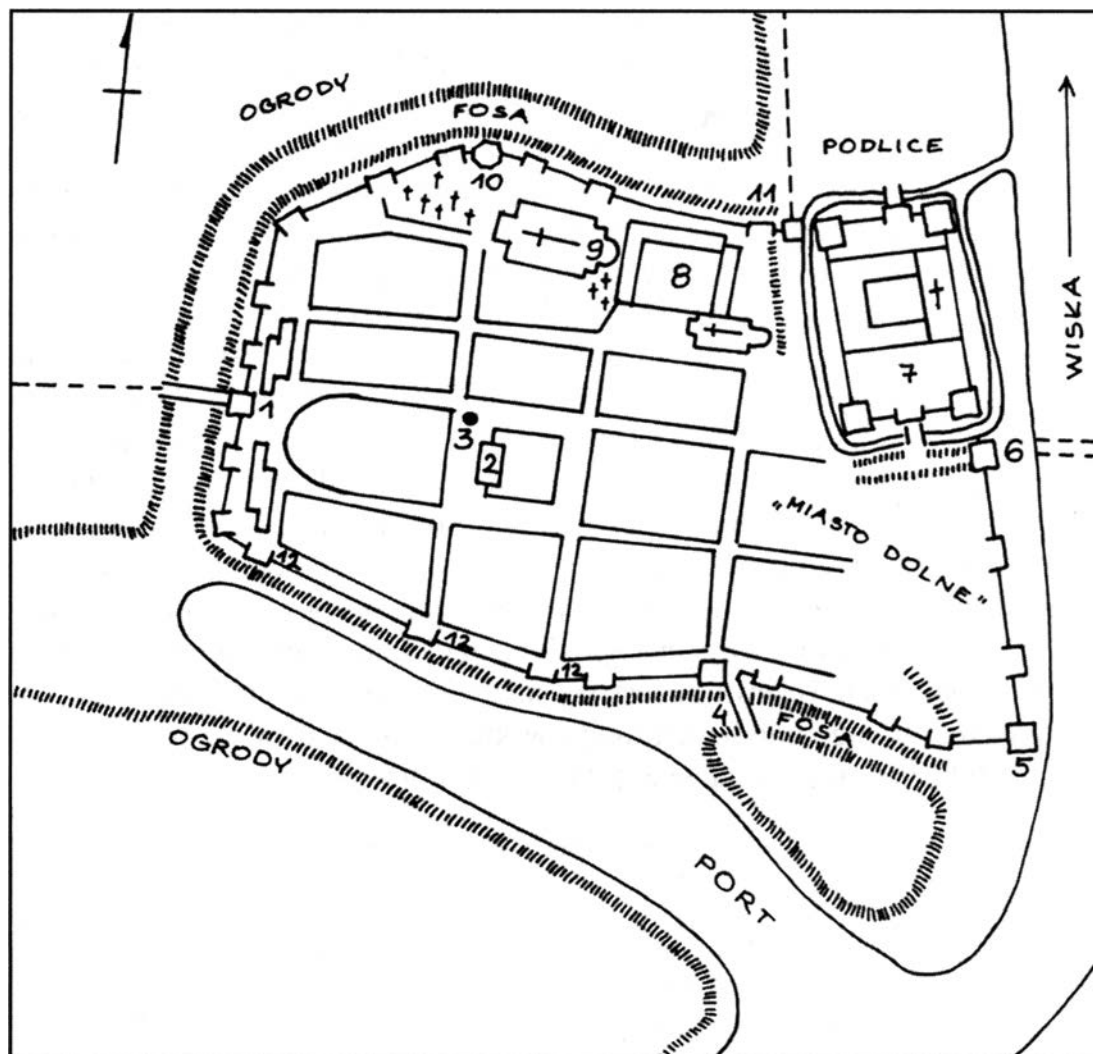

TORUŃ 2024

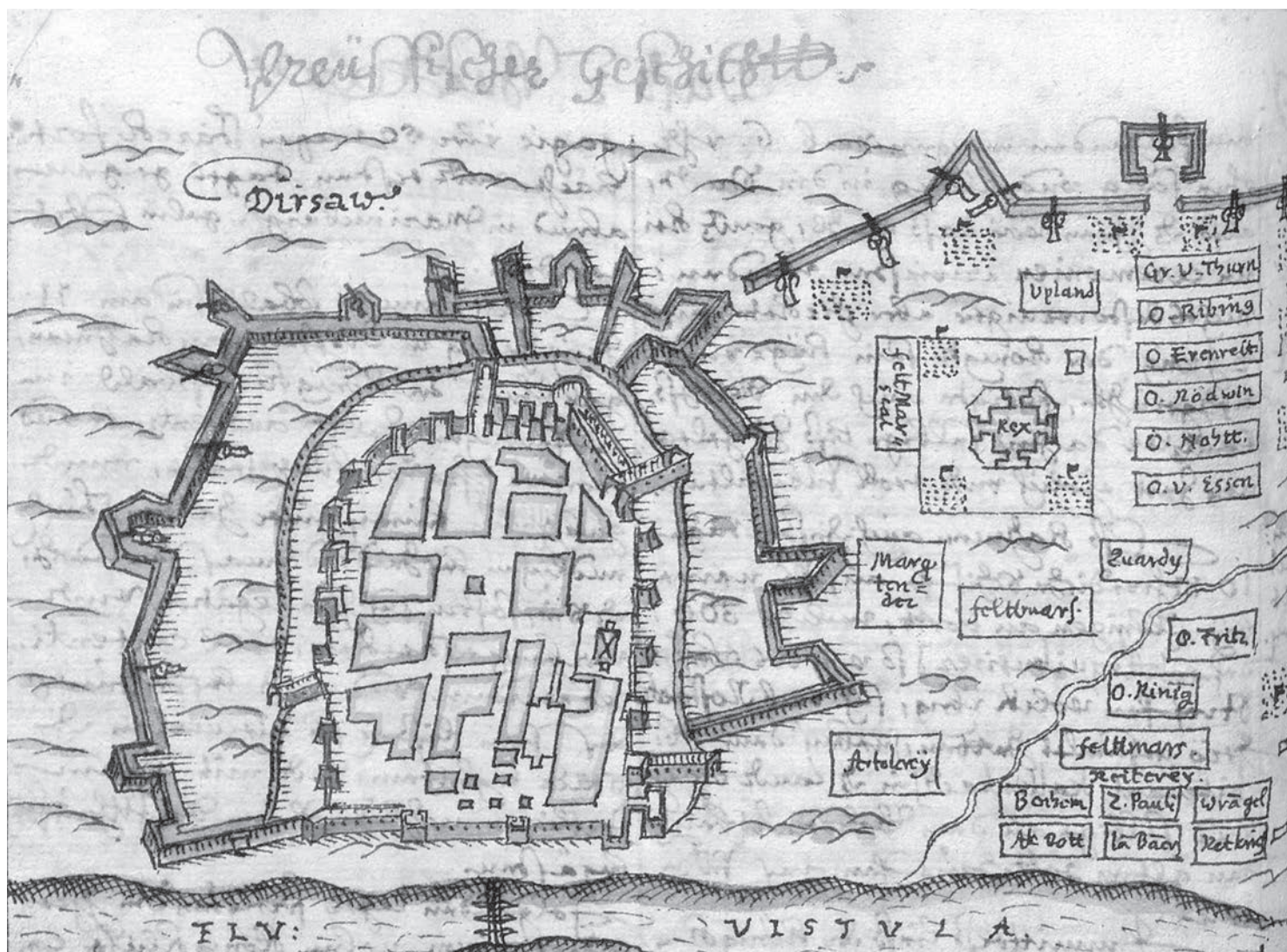

II. 1. Układ arkuszy mapy katastralnej 1881-1886 (Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie)

II. 1. Sheet layout of the cadastral map 1881-1886 (Alexander Skultet Municipal Public Library in Tczew).

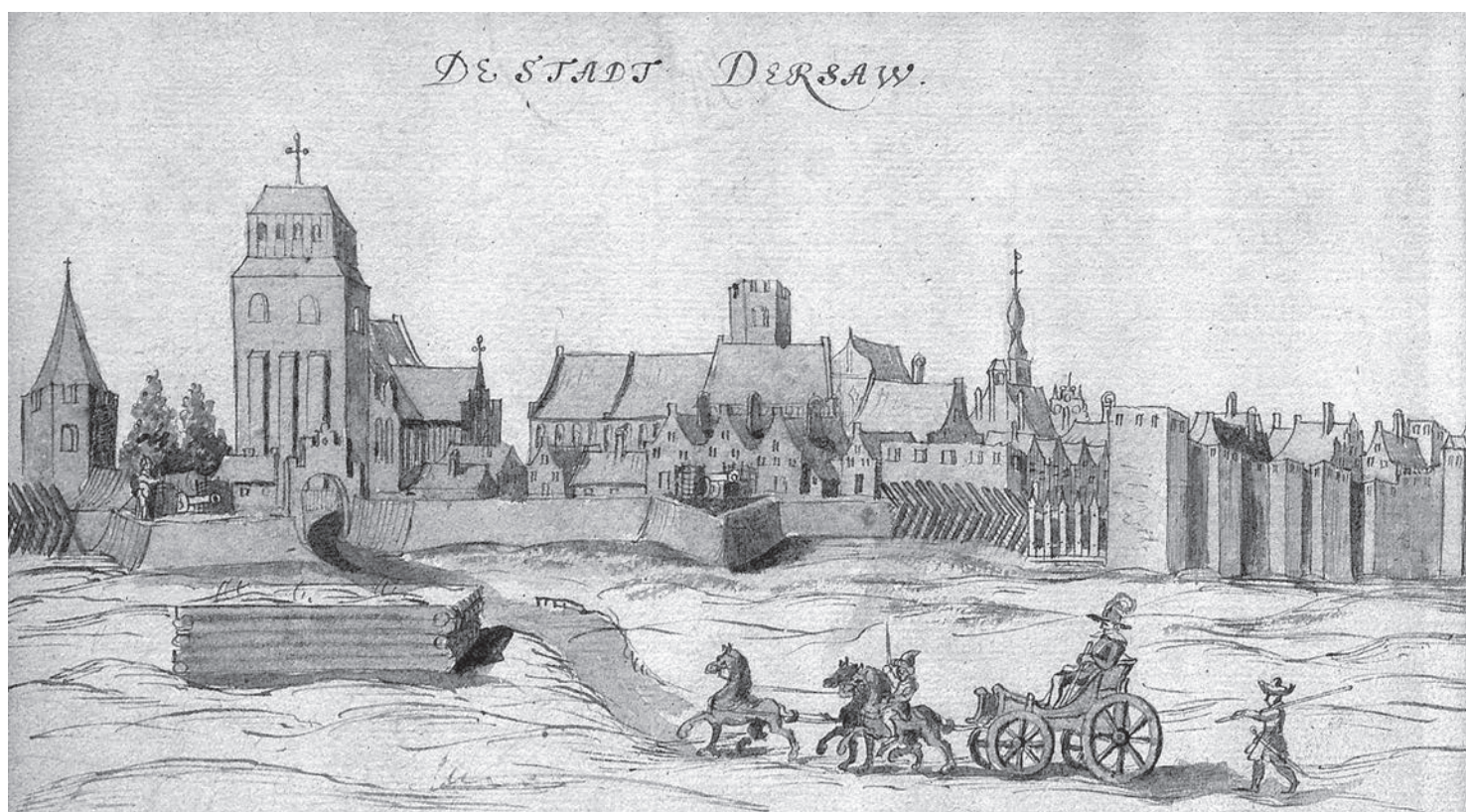

- Il. 2. Plan miasta Tczewa w okresie rządów zakonu niemieckiego (1308–1454) według Ireneusza Modzelewskiego (na podstawie: R. Landowski, *Tczew w czasie i przestrzeni*, Tczew 2008, il. 27, s. 49); 1 – Brama Wysoka; 2 – ratusz; 3 – pręgierz; 4 – Brama Wodna; 5 – Baszta Wodna; 6 – Brama Malborska; 7 – zamek; 8 – klasztor dominikanów; 9 – kościół parafialny; 10 – Baszta Klesza; 11 – Brama Młyńska; 12 – baszty i spichlerze
- Il. 2. Plan of the town of Tczew during the period of Teutonic Order rule (1308–1454) according to Ireneusz Modzelewski (based on: R. Landowski, *Tczew w czasie i przestrzeni*, Tczew 2008, il. 27, p. 49); 1 – Wysoka Gate; 2 – Town Hall; 3 – Pillory; 4 – Wodna Gate; 5 – Wodna Tower; 6 – Malbork Gate; 7 – Castle; 8 – Dominican Monastery; 9 – Parish Church; 10 – Klesza Tower; 11 – Młyńska Gate; 12 – Towers and granaries

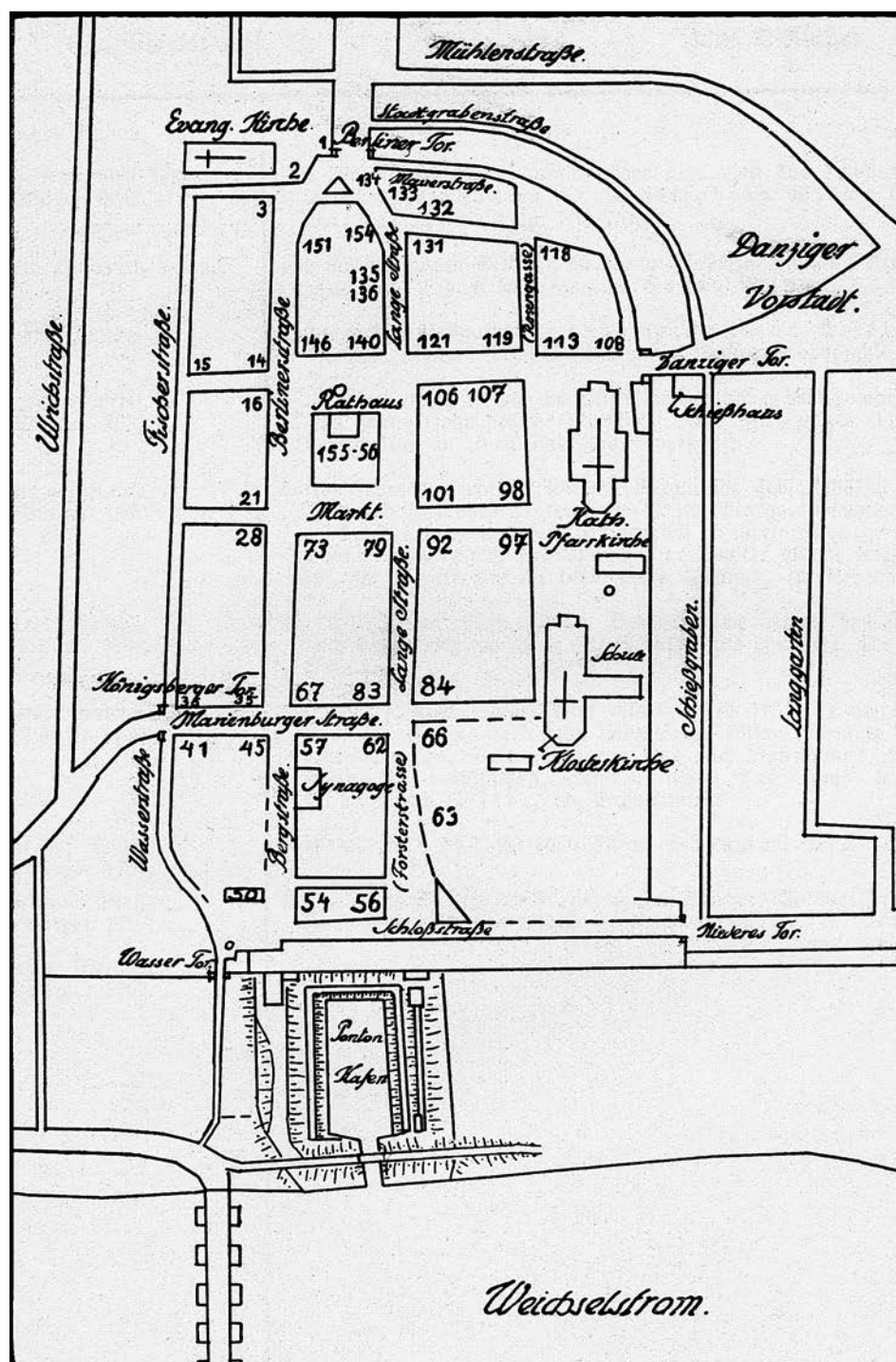
Il. 3. Tczew. Plan miasta i fortyfikacji 1627, według Isreal Hoppego (Archiwum Państwowe w Gdańsku, sygn. 492, nr 654, s. 296)

Il. 3. Tczew. Plan of the town and fortifications 1627, according to Isreal Hoppe (State Archives in Gdańsk, ref. no. 492, no. 654, p. 296)

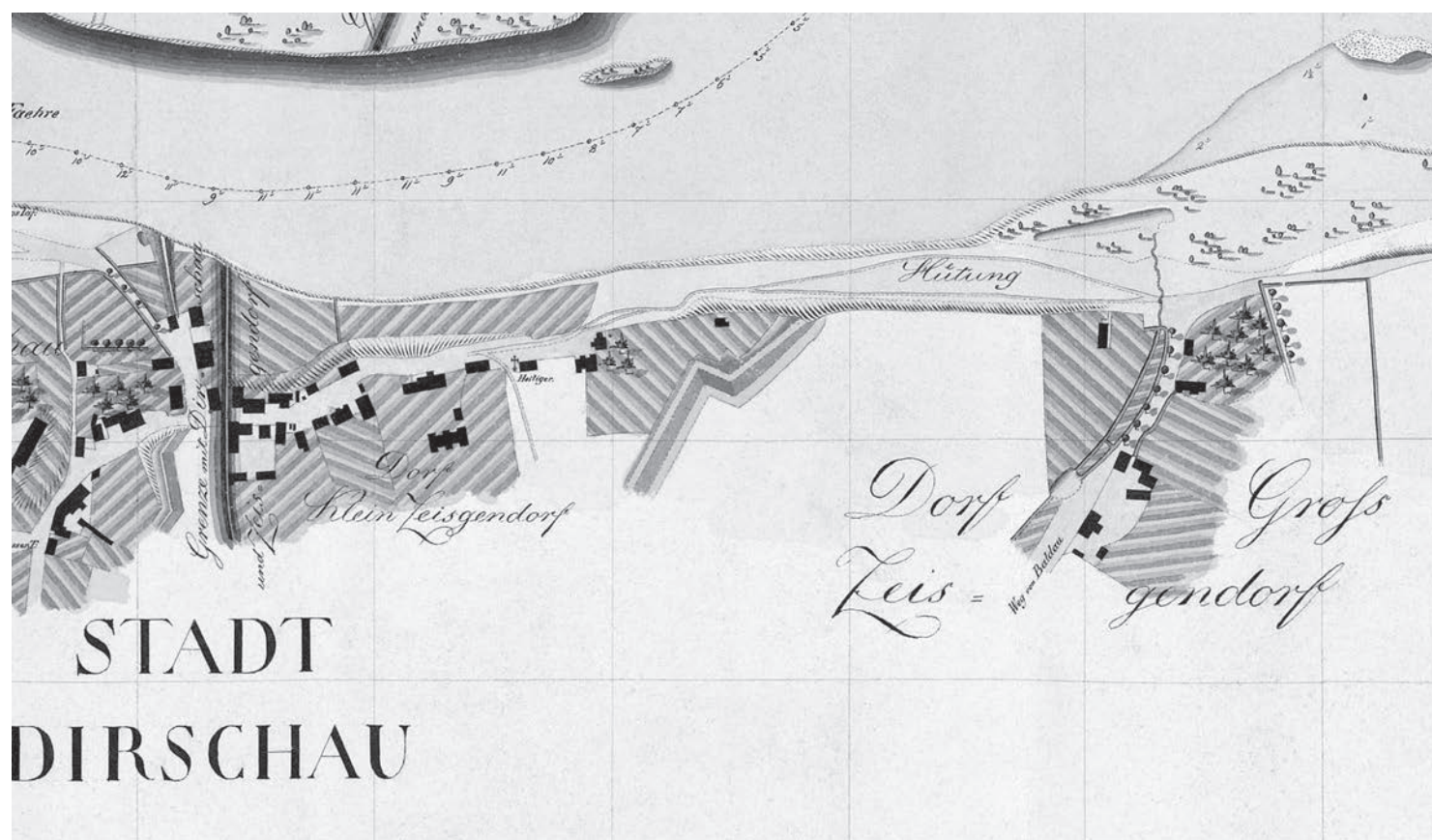

Il. 4. Tczew. Widok na miasto od strony zachodniej około 1627-1628, Abraham Boot, *Journal van de legatte gedaen in de jaren 1627 en 1628*, Amsterdam 1632 (Archiwum Państwowe w Gdańsku, sygn. I/63a/503)

Il. 4. Tczew. View of the town from the west ca. 1627-1628, Abraham Boot, *Journal van de legatte gedaen in de jaren 1627 en 1628*, Amsterdam 1632 (State Archives in Gdańsk, ref. no. I/63a/503)

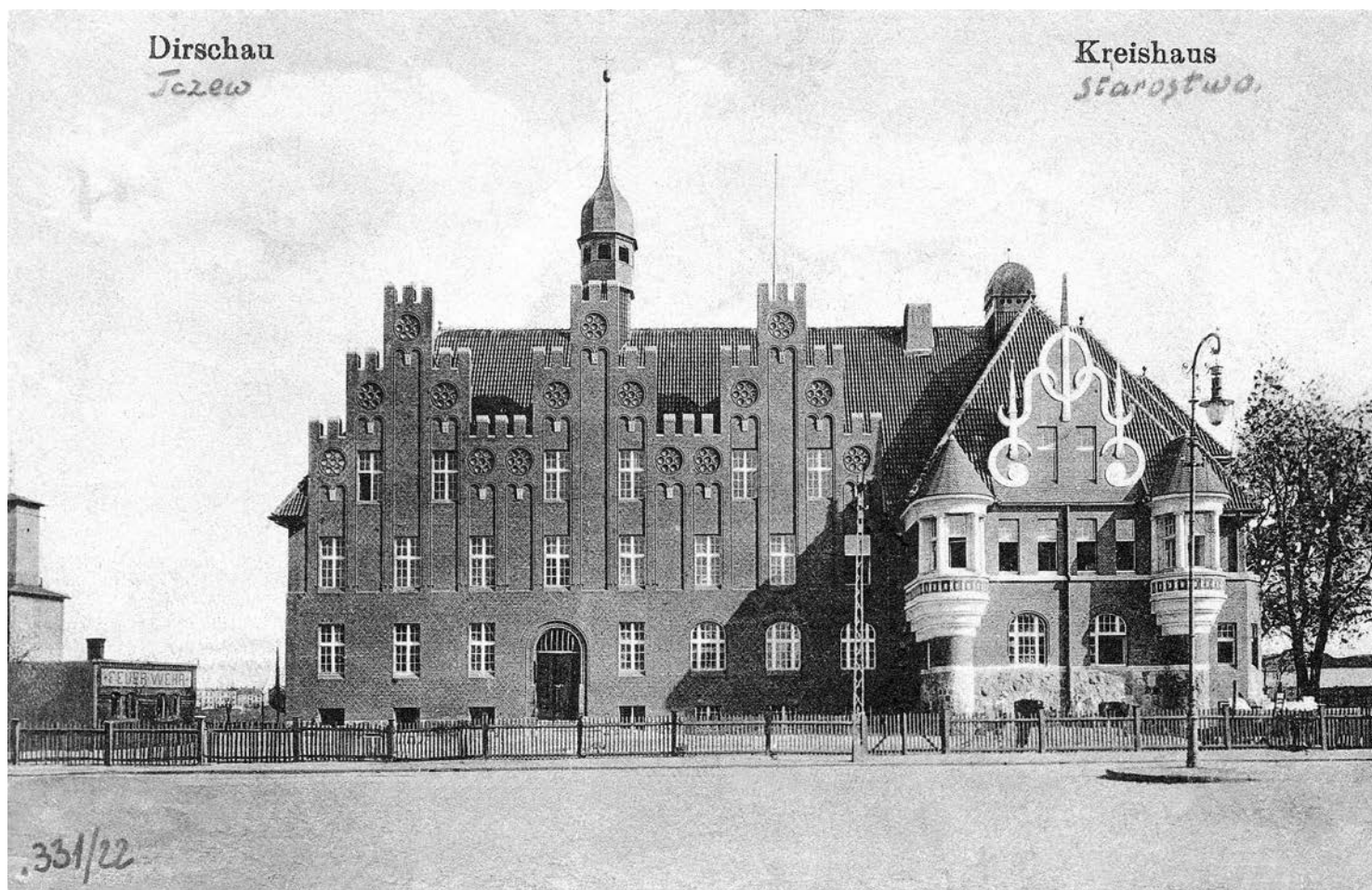
- Il. 5. Tczew. Plan miasta z połowy XIX w. według Kawerau (E. Kłöß, *Das Grundbuch der Stadt Dirschau*, Danzig 1929, s. XIV)
- Il. 5. Tczew. Plan of the city from the mid-19th century according to Kawerau (E. Kłöß, *Das Grundbuch der Stadt Dirschau*, Danzig 1929, p. XIV)

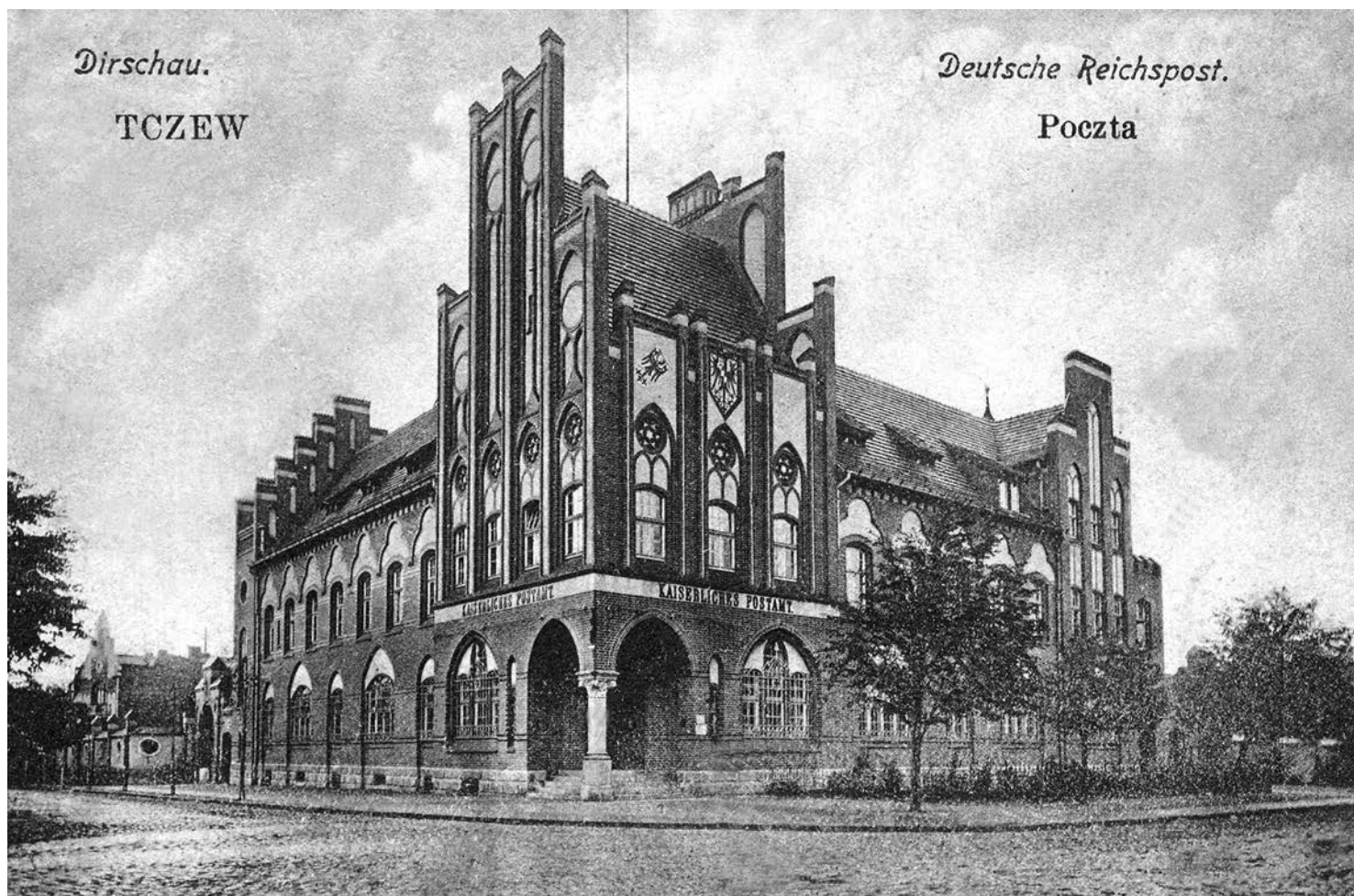
- Il. 6. Plan wsi Male Czyżykovo i Duże Czyżykovo 1820 (fragment mapy „Plan von dem Theil Weichsel Strohm”, Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz, Berlin, sygn. XI. HA. C 50585)
- Il. 6 Plan of the villages of Male Czyżykovo and Duże Czyżykovo 1820 (fragment of the map “Plan von dem Theil Weichsel Strohm”, Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz, Berlin, ref. no. XI. HA. C 50585)

- Il. 7. Tczew. Budynek dawnego sądu grodzkiego 1847–1878, obecnie Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skultet, ul. J. Dąbrowskiego, 1939–1944 (postcard, wyd. Kunstanstalt Stengel & Co. G.m.b.H., Dresden, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie, ref. no. Poczt142, zbiór T. Spionek)
- Il. 7. Tczew. Building of the former court 1847–1878, now Municipal Public Library, J. Dabrowski Street, 1939–1944 (postcard, ed. Kunstanstalt Stengel & Co. G.m.b.H., Dresden, Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, ref. no. Poczt142, collection of T. Spionek)

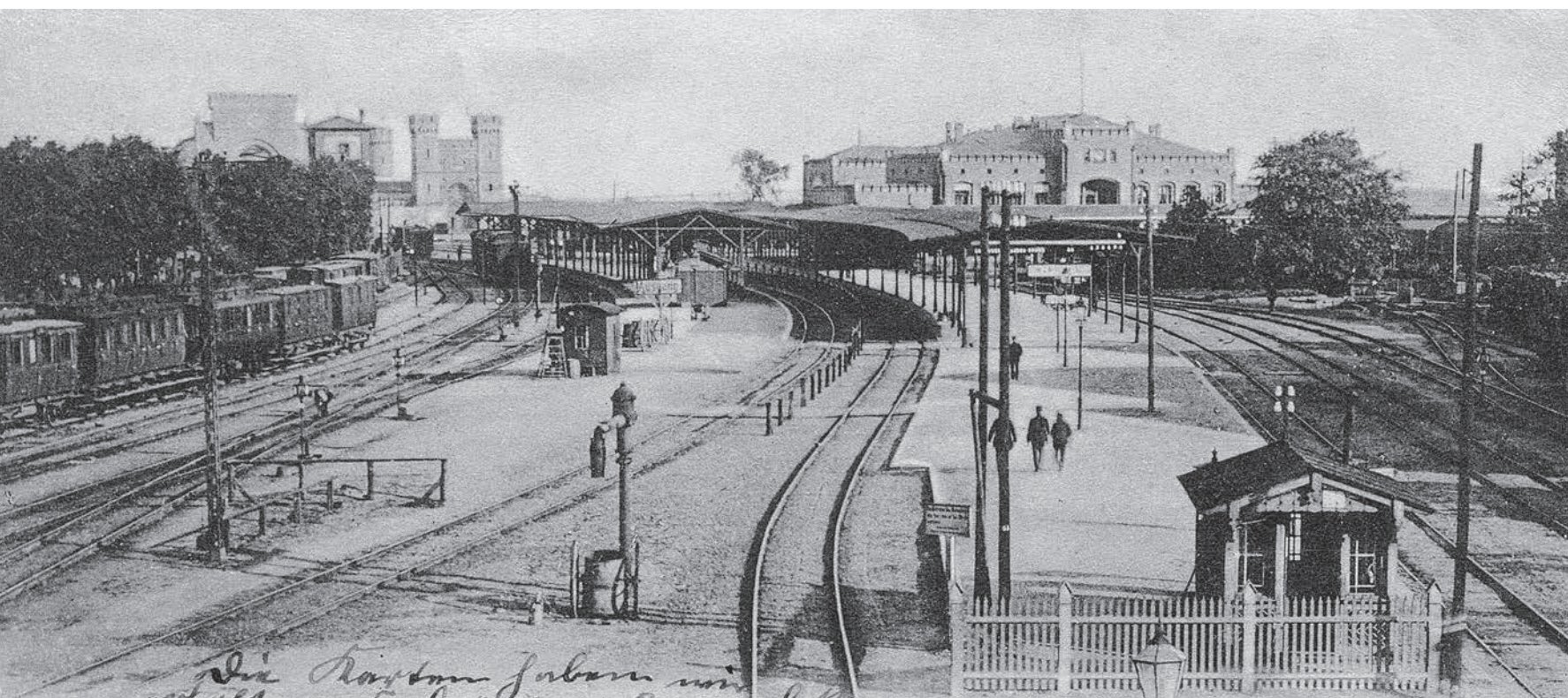
- Il. 8. Tczew. Budynek Starostwa (Kreishaus), ca. 1909/1910 (postcard, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie, ref. no. Poczt266, zbiór Stanisława Zaczynskiego)
- Il. 8. Tczew. District administration building (Kreishaus), ca. 1909/1910, ca. 1909/1910 (postcard, Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, ref. no. Poczt266, collection of Stanisława Zaczynskiego)

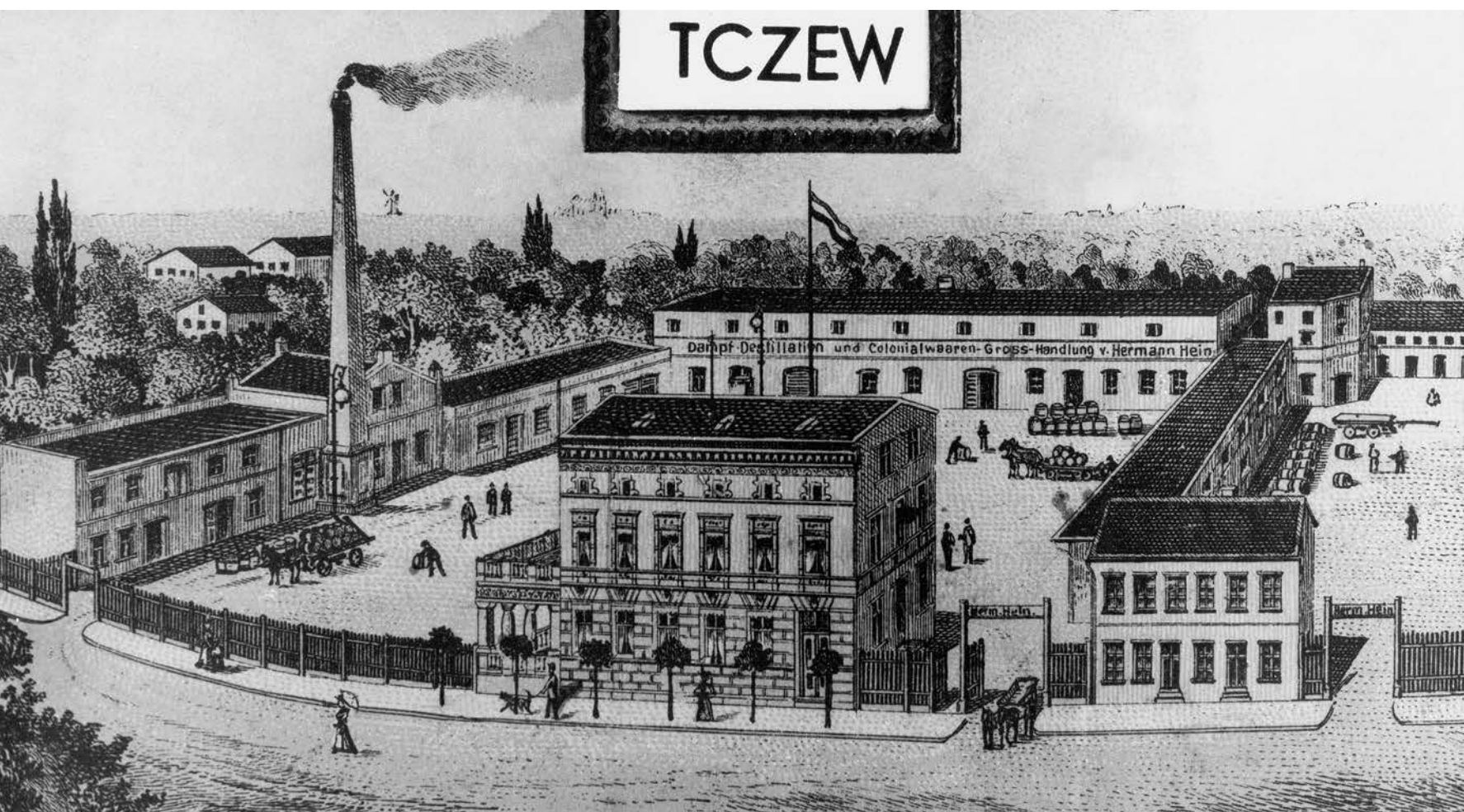
- Il. 9. Tczew. Budynek poczty 1905–1906, ul. J. Dąbrowskiego, ca. 1914 (Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie, ref. no. Poczt115, zbiór T. Spionek)
- Il. 9. Tczew. Post office building 1905–1906, J. Dabrowski Street, ca. 1914 (Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, ref. no. Poczt115, collection of T. Spionek)

- Il. 10. Tczew. Most drogowy i most kolejowy, ca. 1900–1908 (postcard, wyd. Reinicke & Rubin, Magdeburg, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie, ref. no. Poczt101, zbiór T. Spionek)
- Il. 10. Tczew. Road bridge and railroad bridge, ca. 1900–1908 (postcard, ed. Reinicke & Rubin, Magdeburg, Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, ref. no. Poczt101, collection of T. Spionek)

- Il. 11. Tczew. Dworzec kolejowy, tzw. „stary dworzec”. ok. 1901 (postcard, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie Poczt735, zbiór Ireneusz Dunajski)
- Il. 11. Tczew. Railroad station, the so-called “old station”. ca. 1901 (postcard, Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, ref. no. Poczt735, collection of Ireneusz Dunajski)

Il. 12. Tczew. Parowa Fabryka Wódek i Likierów, obecnie ulica Chopina 12-13, 1891 (postcard, współczesna kopia, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie, ref. no. VI3c-1054/RZS)

12. Tczew. The Steam Vodka and Liquor Factory, now 12-13 Chopina Street, 1891 (postcard, contemporary copy, Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, ref. no. VI3c-1054/RZS)

Il. 13. Tczew. Budynek przy ul. Sobieskiego 10, pierwotnie fabryka maszyn rolniczych ok. 1900, od 1929 Szkoła Rzemieślniczo- Przemysłowa, ok. 1950 (fotografia, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie ref. no. XI5c-11254)

Il. 13. Tczew. Building at Sobieskiego Street no. 10, originally an agricultural machinery factory circa 1900, from 1929 Craft and Industrial School, circa 1950 (photo, Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew ref. no. XI5c-11254)

- Il. 14. Tczew. Widok miasta od strony południowo-zachodniej, na pierwszym planie dawna fabryka wyrobów metalowych H. Kelch, obecnie Muzeum Wisły, foto Stanisław Zaczyński (fotografia, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie ref. no. XV2b-1009/RZS)
- Il. 14. Tczew. View of the city from the southwest, in the foreground the former H. Kelch metalware factory, now the Vistula Museum, photo by Stanisław Zaczyński (photo, Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew ref. no. XV2b-1009/RZS)

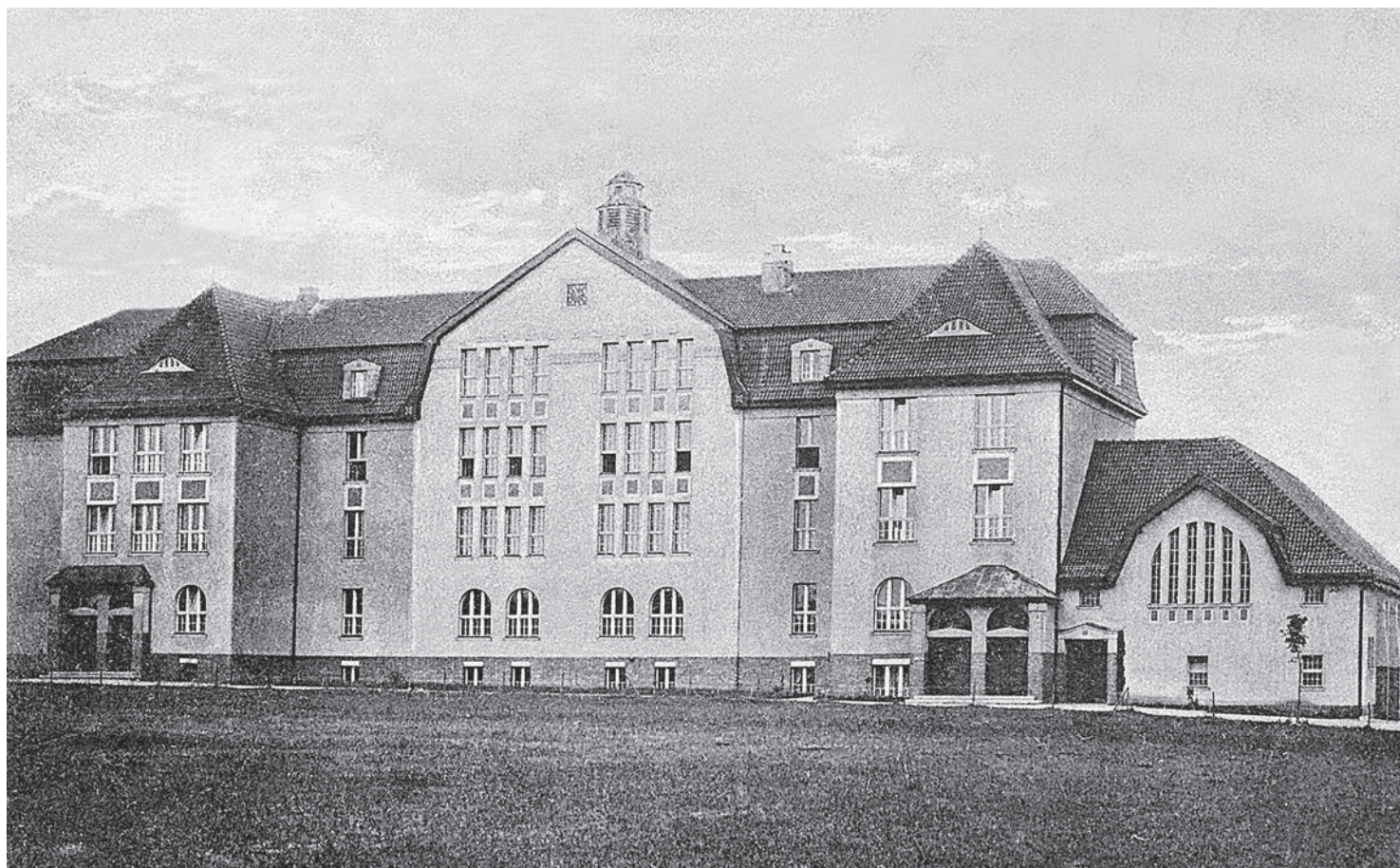
Il. 15. Tczew. Nowe Miasto, obecnie ulica Sobieskiego (wcześniej Goflerstrasse), 1912–1920 (postcard, ed. Geschw. Ladwig, Tczew, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie ref. no. Poczt173, zbiór T. Spionek)

Il. 15. Tczew. New Town, now Sobieski Street (formerly Goflerstrasse), 1912–1920 (postcard, ed. Geschw. Ladwig, Tczew, Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew ref. no. Poczt173, collection of T. Spionek)

Il. 16. Tczew. Widok na nabrzeże Wisły i mosty, na pierwszym planie tartak parowy i przystań przeładunku drewna, 1906 (postcard, ed. Reinicke & Rubin, Magdeburg, ref. no. Poczt561, zbiór Ireneusz Dunajski)

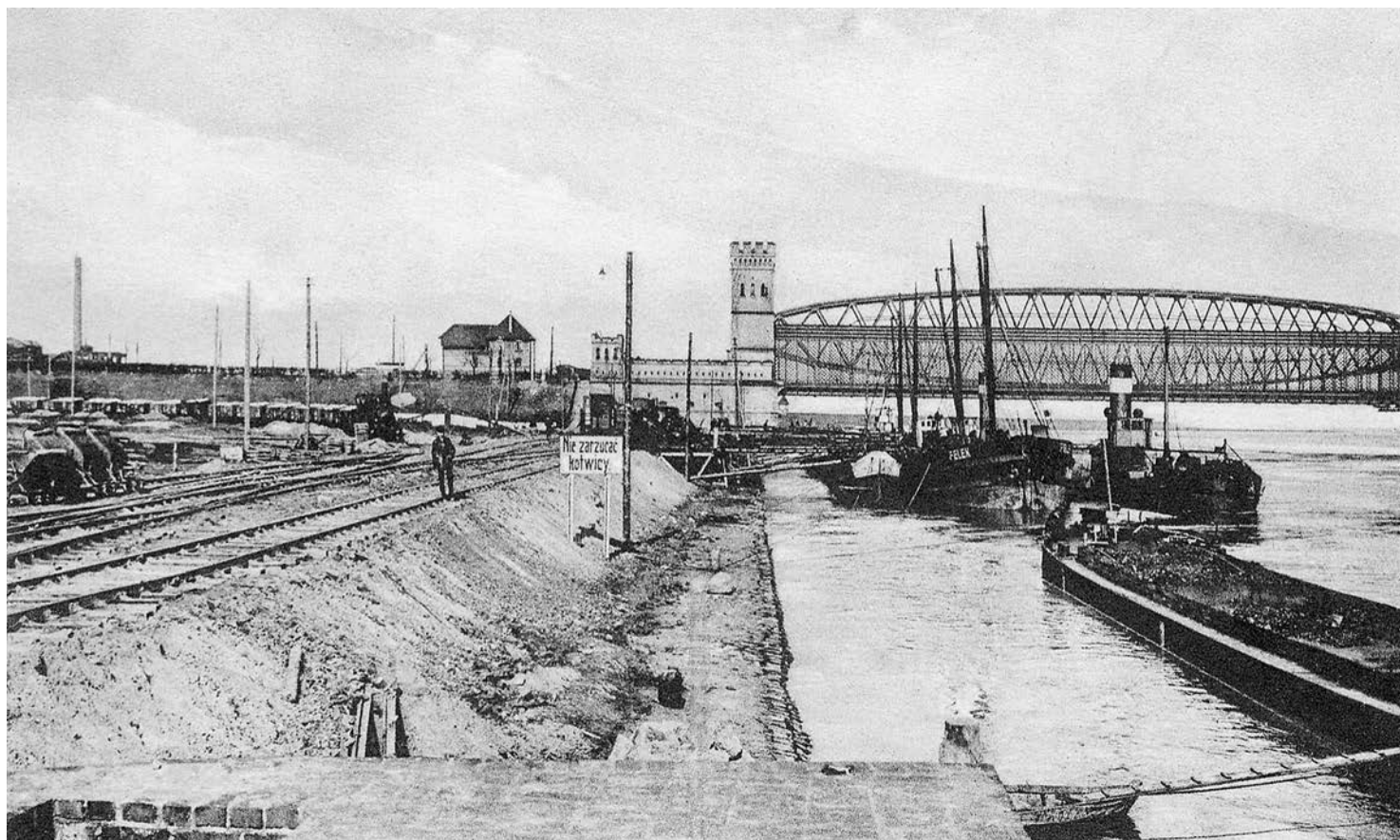
Il. 16. Tczew. View of the Vistula River quay and bridges, steam sawmill and timber loading dock in the foreground, 1906 (postcard, ed. Reinicke & Rubin, Magdeburg, ref. no. Poczt561, collection of Ireneusz Dunajski)

- Il. 17. Tczew. Budynek szkolny przy ulicy Szkoły Morskiej 1, 1912–1914 szkoła żeńska, 1920–1939 Szkoła Morska, ca. 1912–1914 (postcard, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie, ref. no. Poczt138 zbiór T. Spionek)
- Il. 17. Tczew. School building at Szkoły Morskiej Street no. 1, 1912-1914 female school, 1920–1939 Maritime School, 1912–1914 (postcard, Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, ref. no. Poczt138 collection of T. Spionek)

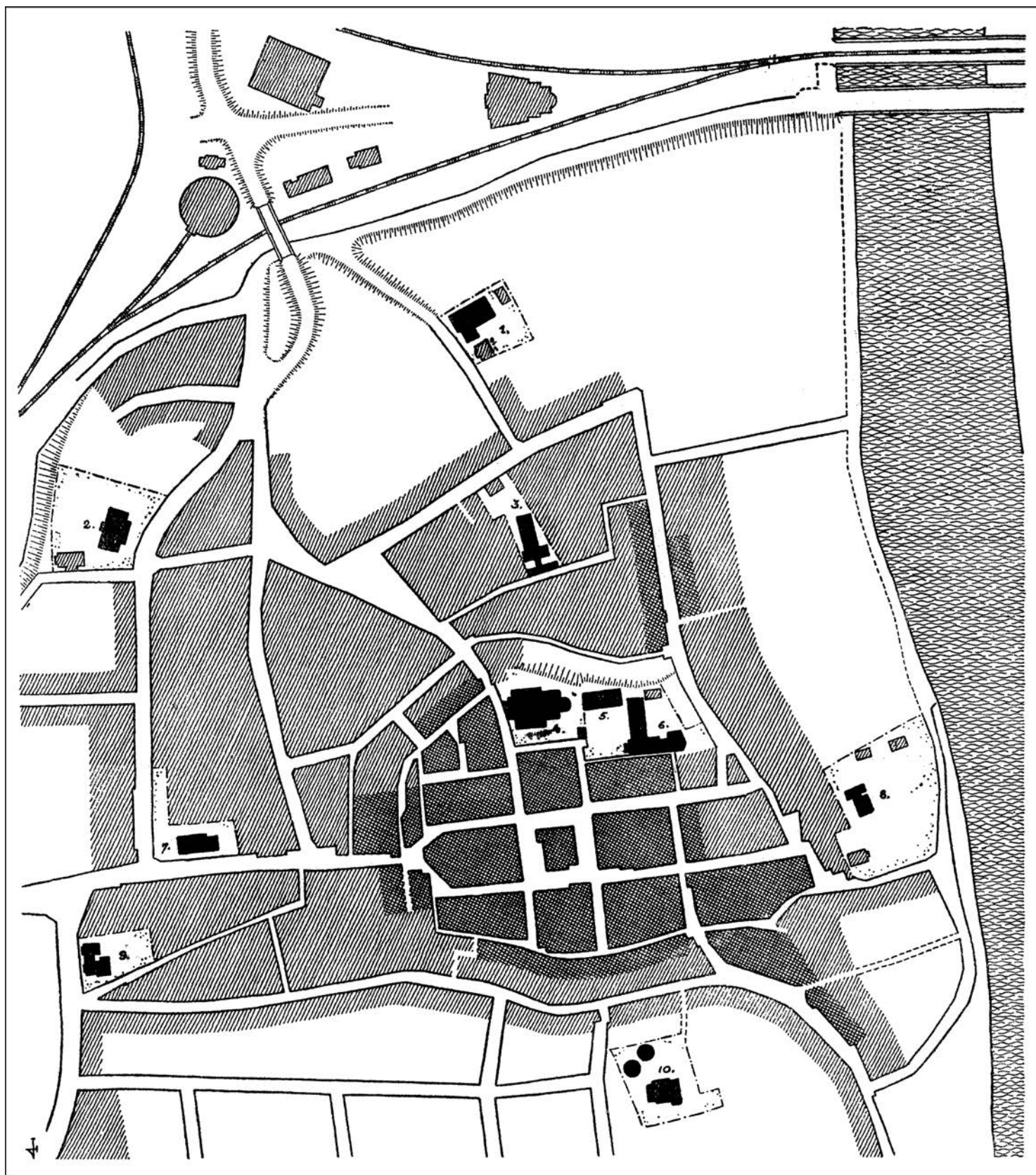
- Il. 18. Tczew. Panorama miasta od strony nowo założonego parku, ok. 1900-1916 (Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie, Poczt548 zbiór Ireneusz Dunajski)
- Il. 18. Tczew. Panorama of the town from the side of the newly established park, ca. 1900-1916 (Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, Poczt548 collection of Ireneusz Dunajski)

- Il. 19. Tczew. Budowa portu, na pierwszym planie stanowiska do załadunku węgla, ok. 1924, foto Stafański (ed. Józef Kopczyński, Tczew, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie, ref. no. Poczt197 zbiór T. Spionek)
- Il. 19. Tczew. Construction of the port, in the foreground coal loading stations, ca. 1924, foto by Stafański (ed. Józef Kopczyński, Tczew, Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, ref. no. Poczt197 collection of T. Spionek)

- Il. 20. Tczew. Dawna szkoła niemiecka (Eichendorfschule), obecnie Zespół Szkół Technicznych, przy ul. Parkowej 1, 1936-1944 (postcard, ed. Foto-Sönnke, Danzig, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie, ref. no. Poczt347, kolekcja Stanisława Zaczyńskiego)
- Il. 20. Tczew. The former German school (Eichendorfschule), now the Technical School Complex, at 1 Parkowa Street, 1936-1944 (postcard, ed. Foto-Sönnke, Danzig, Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, ref. no. Poczt347, kolekcja Stanisława Zaczyńskiego)

- Il. 21. Tczew. Plan miasta, ok. 1929 (*Plany przeglądowe miast polskich. Seria pierwsza*, wyd. A. Kuncewicz, Warszawa 1929, s. LXXX): 1 – elektrownia; 2 – gimnazjum; 3 – szpital; 4 – kościół katolicki; 5 – szkoła; 6 – kościół ewangelicki; 7 – poczta; 8 – wodociągi; 9 – szkoła, 10 – gazownia.
- Il. 21. Tczew. Town plan, ca. 1929 (*Plany przeglądowe miast polskich. Seria pierwsza*, ed. by A. Kuncewicz, Warsaw 1929, p. LXXX): 1 – power plant; 2 – gymnasium; 3 – hospital; 4 – Catholic church; 5 – school; 6 – Evangelical church; 7 – post office; 8 – waterworks; 9 – school, 10 – gasworks

- Il. 22. Tczew. Ulica Baldowska, w głębi, po lewej stronie Osiedle za Parkiem, 1939–1944 (postcard, ed. Foto-Sönnke, Danzig, Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie, ref. no. Poczt344,)
- Il. 22. Tczew. Baldowska Street, in the background, on the left, the Osiedle za Parkiem (Estate behind the Park), 1939–1944 (postcard, ed. Foto-Sönnke, Danzig, Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, ref. no. Poczt344)

- Il. 23. Tczew. Destroyed bridges on the Vistula River, railroad bridge on the left, road bridge on the right, 1939, photo by Foto-Luban (Vistula River Museum in Tczew, ref. no. FS 1569)
- Il. 23. Tczew. Zniszczone mosty na Wiśle, z lewej strony most kolejowy, z prawej strony most drogowy, 1939, zdjęcie Foto-Luban (Muzeum Wisły w Tczewie, ref. no. FS 1569)

- Il. 24. Tczew. Widok z lotu ptaka na Osiedle Prątnica i Osiedle Garnuszewskiego, 1992, zdjęcie Stanisław Zaczyński (Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie, ref. no. VI2a-7611/RZS)
- Il. 24. Tczew. A bird's eye view of the Prątnica Estate and the Garnuszewski Estate, 1992, photo by Stanisław Zaczyński (Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, ref. no. VI2a-7611/RZS)

- Il. 25. Tczew. Bloki mieszkalne przy ul. Żwirki na Osiedlu Suchostrzygi, 1988, zdjęcie Stanisław Zaczyński (Muzeum Wisły w Tczewie, zbiór Stanisława Zaczyńskiego, ref. no. FS 671/112)
- Il. 25. Tczew. Residential blocks on Żwirki Street in Suchostrzygi Housing Estate, 1988, photo by Stanisław Zaczyński (Vistula Museum in Tczew, collection of Stanisława Zaczyńskiego, ref. no. FS 671/112)

- Il. 26. Tczew, Osiedle Czyżykowo, bloki mieszkalne przy ulicy Konarskiego, lata 70. XX wieku (fotografia Leon Wawrzyniak, (Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie, ref. no.K260 / 58 jpg)
- Il. 26. Tczew, Czyżykowo estate, Residential blocks on Konarskiego Street, 1970s, photo by Leon Wawrzyniak, (Aleksander Skultet Municipal Public Library in Tczew, ref. no.K260 / 58 jpg)

